

LXXX.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om en forhøjet Pigning til Amtenes Skolefond.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 23de Mai 1870.)

Som bekendt er det i Loven af 8de Marts 1856 § 7 c. bestemt, at Skoleraadet „ikke uden speciel Lov“ kan paaligne noget Bidrag, der er saa stort, at den paa Amtet faldende Deel kommer til at udgjøre mere end 24 pCt for hver Lønde Hartkorn, og det Beløb, som svarer dertil for Kjøbstædernes Vedkommende. I Overensstemmelse hermed havde Regjeringen forrige Aar forelagt Landsthinget et Lovforslag, som bemyndigede den til at paaligne Ringkjøbing Amts Landdistricter indtil 36 pCt for hver Lønde Hartkorn og dets Kjøbstæder i Forhold hertil; men da Thingets Udvalg antog, at flere Amter snart vilde komme i en lignende Trang til en højere Pigning, ønskede det, at Regjeringen istedetfor den specielle Lov fremkom med en almindelig Lov for samtlige Skolefond, og dette Dvske har den imødekommet ved det foreliggende Lovforslag.

Udvalget har erhvervet sig fra Ministeriet samtlige Virksomhedsplaner for Skolefondene i Aaret 1869—70 og har deraf fundet, at der er en endnu større Trang til en saadan almindelig Lov, end man skulde formode efter Motiverne til Regjeringens Lovforslag, thi det er ikke blot de 3 Amter, som der angives, Ringkjøbing, Hjørring og Thisted, hvis Skolefond har Underbalance, men det Samme er Tilfældet med 5 andre, nemlig Randers, Ribe, Skanderborg, Årsens og Frederiksborg, skjøndt de 3 af dem endnu ventede at kunne dække Underfundene ved Hjælp af Beholdninger fra tidligere Aar. Veile Amt havde ved

Hjælp af det fulde Pigningsbeløb et lille Overflud; Viborg Amt lignede alleve 23 pCt for hver Lønde Hartkorn, Kjøbenhavn og Roskilde Amter 22 pCt , Sorø, Præsto og Bornholms Amter 21 pCt , Svendborg, Ålborg og Aarhus Amter 20 pCt , Maribo Amt 19 pCt og Holbæk og Odense Amter ifkun 18 pCt . Hertil kommer, at Reguleringssummerne ved den sidste Ansættelse 1866 ere stegne meget betydelig i Sammenligning med den første i 1856. Det er saaledes i den af det statistiske Bureau meddeelte Beretning om Almueeffektivæsenet i 1867 oplyst S. 47, at Stigningen paa Verne har været 27 pCt . og i Sylland endog 38 pCt . og Regjeringen har meddeelt Udvalget, at Reguleringssummernes samlede Beløb i de 3 Amter Thisted, Ringkjøbing og Hjørring i 1856 var henholdsvis 42,960, 45,255 og 47,706 Rd., men i 1866 59,033, 65,888 og 77,582 Rd. Paa Reguleringssummerne herover Pensionernes Størrelse, og der kan da neppe være Tvivl om, at Pensionshyrden langt fra at aftage snarere vil stige i de nærmeste Aar, og at Trangen til en højere Pigning derfor ikke vil ophøre. Dgsaa har det vist sig, at Ærerne først ere komne paa Pension i en saa høj Alder, at der neppe i Fremtiden kan antages at ville blive nogen synderlig Formindskelse i Pensionernes Antal eller Størrelse. I de nævnte 3 Amter, Ringkjøbing, Hjørring og Thisted, har Afstedigelses-Alderen, siden Loven af 1856 udkom, i Gjennemsnit været følgende: